

Arbejdsbeskrivelse for koordinatore i Frøsamlernes adoptionsprogram.

Tak for, at du vil være koordinator i Frøsamlernes adoptionsprogram! I det følgende finder du:

- Dine arbejdsopgaver - side 1
- Noter med uddybende forklaringer af opgaverne inkl. tips og idéer - side 1
- Du har ingen udgifter - side 5
- Tak - side 5
- Ekstraopgaver, som du kan løse, hvis du har tid og lyst - side 5
- Strukturen i Frøsamlernes bevaringsarbejde - side 6
- Forklaring af ord og begreber - side 6

Du vil med netop din indsats bidrage til at virkeliggøre Frøsamlernes vision:

”Foreningens formål er at fremme den folkelige bevarelse af genetisk mangfoldighed indenfor land-, skov- og havebrug, vilde planter og stuekultur til almen gavn for nulevende og kommende generationer.”

(Formålsparagraffen, §2, stk. 1 i Frøsamlernes vedtægter)

Arbejdsopgaver

Som koordinator er du først og fremmest hyrde og samlingspunkt for de adoptionsorter, der hører under dit planteområde, og dine arbejdsopgaver er (flere oplysninger i noterne):

1. At finde medlemmer, der vil være adoptanter for adoptionsorterne indenfor dit planteområde, og som vil passe godt på dem og vedligeholde dem gennem frøavl eller vegetativ formering
2. At sørge for, at adoptanterne får udleveret frø eller plantemateriale
3. At udlevere arbejdsbeskrivelsen, dyrkningsvejledningen og frøavlsvejledningen til adoptanterne
4. At registrere adoptanterne i Frøsamlernes database
5. At kontakte adoptanterne én gang hvert år for at tjekke status på deres adoptionsort eller instruere dem i at bruge foreningens hjemmeside til registrering af dyrkningsåret
6. At fungere som rådgiver og bagvagt for adoptanterne
7. At holde øje med andre sorter i din plantegruppe
8. At være i dialog med Bevarings- og Adoptionsudvalget med henblik på at finde nye adoptionsorter og give inputs til udvalget i forbindelse med beslutninger vedr. adoptionsorterne
9. At deltage i ét møde årligt med de andre koordinatore og Frøsamlernes Bevarings- og Adoptionsudvalg
10. At formidle kontakt mellem adoptanterne indenfor dit planteområde med henblik på f.eks. erfaringsudveksling, hvis de måtte ønske det
11. At modtage frø eller plantemateriale, der doneres til foreningen
12. At have en portion frø til rådighed som backup. Hvis du koordinerer et område med vegetativt plantemateriale, er det vigtigt, at du har registreret, hvor planterne befinder sig, hvis du ikke selv har dem stående i din have

Noter med uddybende forklaringer af opgaverne inkl. tips og idéer

Ad opgave 1): At finde medlemmer.....

- Det er vigtigt, at hver sort adopteres af mindst to helst tre adoptanter.
- Adoptanterne skal være medlem af foreningen, men der kan i sjældne tilfælde gøres undtagelser, hvis praktiske grunde taler for det. De fleste medlemmer kan findes på Kort over medlemmer på <https://www.froesamlerne.dk/foreningen>

- Når du efterlyser adoptanter kan du bruge Frølisten, Frøsamlernes magasin, Facebooksiderne "Frøsamlerne" og "Frøsamlerne.dk" og Frøsamlernes nyhedsbreve som platforme. Du vil hvert år inden Frølisterne bliver udarbejdet blive kontaktet af den frølisteansvarlige for at høre, om du mangler adoptanter. Oftest sker det sidst i november og sidst i august. Du vil også med fordel kunne tale om de sorter, der "Savner et hjem", på Frøsamlernes to årlige møder eller på frøbyttedage eller Frø Pop Ups.
Nogle af de andre koordinatore har haft held med at hverve adoptanter på de frøorgier, der afholdes i forbindelse med Frøsamlernes landsmøder. Her har særlige frøposer med beskrivelser af adoptionsorter eller særligt udvalgt plantemateriale, der kan udleveres til evt. kommende adoptanter, været en succes.
- Bevarings- og Adoptionsudvalget udarbejder hvert år en såkaldt hjemløseliste med de af foreningens adoptionsorter, der "Savner et Hjem". Og udvalget giver dig også en liste over adoptionsorterne indenfor dit område.

Ad opgave 2): *At sørge for, at adoptanterne får udleveret frø eller plantemateriale*

- Foreningen betaler alle udgifter til pakning og forsendelse af frø og plantemateriale.
- Frøsamlernes frø og planter er at betragte som en værdifuld arv, der overleveres fra generation til generation, og foreningen hævder ikke ejendomsret til sorterne, men passer på dem.
- Det kan anbefales, at adoptanten dyrker sorten en sæson inden man endeligt beslutter sig for at adoptere sorten.
- Når adoptanten har valgt at adoptere en sort, er det vigtigt at instruere adoptanten i ikke at så alle frø det første år, men gemme nogle af de originale frø, hvis det skulle gå galt.
- Det er vigtigt, at adoptanten kender levetiden på frøene indenfor dit planteområde. Måske er det ikke nødvendigt at dyrke og samle frø hvert år. På den måde kan adoptanten både få glæde af adoptionsorten, samle frø af den, når det er nødvendigt og nyde en hel masse andre fantastiske planter i sin have.

Ad opgave 3): *At udlevere arbejdsbeskrivelsen.....*

- Vejledningerne kan enten være udarbejdet af dig selv eller af foreningens Bevarings- og adoptionsudvalg, der i de kommende år vil arbejde på at skrive vejledninger for de relevante planteområder. Du kan også henvise til Frøsamlernes lille 30-siders hæfte om frøavl: "*Frøavl: Om at gå i frø – og vokse med opgaven*", der kan downloades via <https://www.froesamlerne.dk/foreningen/vore-udgivelser>
- Det er særlig vigtigt, at du instruerer adoptanterne i grundig og stabil skiltning, eller registrering i en haveplan i forbindelse med dyrkningen af adoptionsorterne. Vi sikrer på den måde størst mulig orden i sorterne.
Når det en sjælden gang går galt, så er det vigtigt, at adoptanten bemærker det, og trygt kan melde det til koordinator og få nyt sortsrent materiale.
- Der er stor forskel på, hvordan man udover skiltningen mest hensigtsmæssigt holder orden og sortsrenhed i de forskellige plantegrupper. Brug "*Frøavl: Om at gå i frø – og vokse med opgaven*" eller dyrknings- og frøavlsvejledningerne.
- Adoptanterne kan måske have brug for yderligere vejledning i formeringsteknikkerne, udvalgskriterierne, modenhedsbestemmelsen, høstanvisningerne, de specifikke råd om tørring, rensning og opbevaring eller i øvrigt de særlige behandlinger af planter, frø og frøafgrøde, der gør sig gældende indenfor dit planteområde. Særligt, hvis disse råd og anvisninger umiddelbart ikke findes i dyrknings- og frøavlsvejledningerne.

- Det er også en god idé, at opfordre adoptanterne til at deltage i Frøsamlernes kurser, hvis de ikke allerede har været på et. Dette er dog ikke obligatorisk.
- I det hele taget er det godt, hvis du får afstemt forventninger med adoptanterne. Det er f.eks. ikke et krav, at adoptanten producerer frø og planter til Frølisten eller Markedskassen, men det vil være rigtigt godt at inspirere til det, så foreningen kan få flere medlemmer til at udbyde og levere frø og plantemateriale. En af de andre koordinatore har formuleret det således: "Vi deler med dig, så du kan dele med andre. Det ville være dejligt, hvis du tog lidt ekstra frø, du kan tilbyde til andre frøsamlere".
- "Alle skal også have det forskelligt", og det er vigtigt at skabe rum for dette og gøre opgaverne nemme og overskuelige for adoptanterne.

Ad opgave 4): At registrere adoptanterne i Frøsamlernes database

- Vores database indeholder over 800 sorter, ofte med flere oplysninger end i Frølisten, og findes på <https://www.froesamlerne.dk/sortsdatabasen>
- I databasen kan du se og følge status for dit planteområde. Du må også gerne selv føre en liste over dine sorter og adoptanter som backup.
- Frøsamlernes sorter har alle et såkaldt FS-Nummer. FS står for Frøsamlerne. Nummeret er med til at identificere vores sorter i databasen og på Frølisten, og mindske risikoen for sammenblanding af sorter med næsten identiske navne – men med forskellige oprindelser og historier.
FS-nummeret skal altid følge frø og planter, når vi opformerer, dyrker, bytter eller sælger frø og planter
- Du registrerer en adoptant ved at logge ind på Frøsamlernes hjemmeside <https://www.froesamlerne.dk/> og klikke på knappen Admin. Når du har gjort det, klikker du på Adoptanter, som du finder til venstre. Herefter finder du den relevante adoptionssort via FS-nummeret og klikker på Tilføj adoptant. Du får nu via Vælg medlem en liste over alle Frøsamlernes medlemmer. Her klikker du blot på medlemmet, som gerne vil adoptere, og herefter på Gem.

Ad opgave 5): At kontakte adoptanterne.....

- Henvendelsen til adoptanterne kan f.eks. finde sted hvert år inden den frølisteansvarlige kontakter dig. Så har du mulighed for at orientere vedkommende om evt. manglende adoptanter.
- Hvis du har instrueret adoptanterne i at indberette dyrkningsåret for adoptionssorterne i Frøsamlernes database ved at bruge knappen Mine adoptionssorter på <https://www.froesamlerne.dk/min-side>, undgår du at skulle kontakte alle dine adoptanter. Du kan så nøjes med at tjekke status i databasen via knappen Adoptanter under Admin, som du finder her: <https://www.froesamlerne.dk/code/pages/subpage163.aspx>
- Hvis en adoptant det givne år udbyder en eller flere af adoptionssorterne indenfor din plantegruppe på Frølisten, behøver du ikke nødvendigvis kontakte adoptanten.
- Det kan være en god idé, at opfordre adoptanterne til selv at tage kontakt til dig hvert år og give dig en tilbagemelding, hvis der er opstået problemer med den adopterede sort. Og som nævnt opfordre dem til selv at indberette dyrkningsåret i foreningens database.
- Det kan være særligt vigtigt at kende adoptanterne og deres arbejde, hvis der er sorter, der har brug for akut redning. I en sådan situation kan det være godt at vide, hvem man kan kalde "Guldadoptanter", der er i stand til at løse særlige opgaver og yde noget ekstra indenfor et givent planteområde.

Ad opgave 6): *At fungere som rådgiver og bagvagt for adoptanterne*

- Bevarings- og Adoptionsudvalget er din bagvagt og rådgiver dig, hvis du har spørgsmål, eller har brug for at videresende evt. spørgsmål fra adoptanterne. Medlemmerne af Bevarings- og Adoptionsudvalget kan ses på foreningens hjemmeside via <https://www.froesamlerne.dk/arbejdsgrupper-og-udvalg>.

Ad opgave 7): *At holde øje med andre sorter i din plantegruppe*

- Opgaven er at holde øje med hvilke sorter indenfor din plantegruppe, der udover adoptions sorterne er i Frøsamlernes database, på Frølisten og i Markedskassen. I databasen kan du finde nogle af de sorter, der dyrkes eller har været dyrket i foreningen. På hjemmesiden kan du finde frølisterne fra de seneste år. Disse steder er gode til at finde inspiration og de beskrivelser af sorterne, vi har.
- Herudover kan du, hvis du har tid og lyst, bidrage med at holde øje med, hvilke sorter, der stadig er i handelen, og om de er på frøhylderne hos få eller mange frøfirmaer. Er de nemme at skaffe?
- Du må gerne selv finde sorter i den almindelige frøhandel eller hos f.eks. NordGen, og du er velkommen til at foreslå dem som adoptions sorter til Bevarings- og Adoptionsudvalget. Denne opgave er ikke noget, du er forpligtiget til.
- Spørgsmålet om en sorts endelige status afgøres af Bevarings- og Adoptionsudvalget. Men udvalget tager dig selvfølgelig med på råd, da du jo er den, der kender dit planteområde indefra.

Ad opgave 9): *At deltage i ét årligt møde.....*

- Mødet, der har til formål at gøre status over sorterens ve og vel samt adoptionsprogrammets tilstand og udvikling, lægges ikke i forbindelse med Frøsamlernes to landsmøder. Så har du tid til at nyde og suge viden til dig på årsmøderne. Der vil være mulighed for at deltage i mødet via en virtuel platform. Hvis du ikke kan deltage, vil vi bede dig om at lave en lille beskrivelse af dit arbejde det forløbne år, så vi kan følge de sorter, du er koordinator for, og se, om de stadig har det godt.
- Disse møder er vigtige, da de er med til at kvalificere og udvikle Frøsamlernes bevaringsarbejde.

Ad opgave 10): *At formidle kontakt mellem adoptanterne.....*

- Kontakten kan etableres gennem sociale medier, hvis adoptanterne er indforståede med det. Eller via havevandring, frøbyttearrangementer eller lign.

Ad opgave 11): *At modtage frø eller plantermateriale.....*

- Det sker, at koordinatorene får henvendelse om frø eller planter af f.eks. familiearvssorter, som man gerne vil donere til Frøsamlerne. Det er vigtigt, at du i disse tilfælde altid sørger for at få udfyldte skemaet "Spørgeskema til brug i forbindelse med indlevering af en ny sort.....", og herefter kontakter Bevarings- og adoptionsudvalget, så det kan tage stilling til om planten skal være en adoptions sort.
- Frøsamlerne har gennem årene via foreningens markedsstande fået doneret en del frø og planter af spændende og sjældne sorter og arter. Når det sker, er det den, der modtager donationen, der har ansvaret for at få spørgeskemaet udfyldt og kontakte dig, så du kan få frøene eller planterne overdraget sammen med det udfyldte skema.
- Hvis den nye plante får status af adoptions sort skal den opformeres, beskrives og fotodokumenteres. Denne proces planlægges i samarbejde med Bevarings- og Adoptionsudvalget. Måske er der en særlig ivrig "Guldadoptant", der vil hjælpe.

Ad opgave 12): *At have en portion frø til rådighed som backup.....*

- Hvis du har med vegetativt materiale at gøre, vil vi gerne have, at du ved, hvor du evt. kan skaffe plantemateriale, hvis en sort ser ud til at være i knibe i programmet eller helt er forsvundet hos en eller flere af adoptanterne.
- Sikkerhedsbackup/duplikering er af afgørende betydning for Frøsamlernes bevaringsarbejde, da den sikrer, at sorter og arter ikke forsvinder fra vores samling for altid.

Indenfor disse rammer, er der selvfølgelig plads til, at du kan udføre opgaverne på din egen måde og selv sætte dit personlig præg på arbejdet indenfor dit planteområde.

Du har ingen udgifter

Dine udgifter i forbindelse med udførelsen af dine arbejdsopgaver betales af foreningen. Det kan f.eks. være til anskaffelse og udsendelse af frø og planter til adoptanter, transportudgifter i forbindelse med møder etc. Du skal blot sørge for at samle dine bilag, attestere dem og sende dem via mail til vores bogfører Hanne Thillerup på kontakt@foreninglet.dk

Tak

Frøsamlerne vil gerne sige dig tak for den forskel, som netop du gør, ved:

- At du får mulighed for på lige fod med andre, der gør en særlig indsats for foreningen, at bede om fuld kompensation i forbindelse med deltagelse i Frøsamlernes to årlige landsmøder.
- At du hvert år får 6 gratis frøposer fra forårets Frøliste. Du bestiller blot på sædvanlig måde, men gemmer dine bilag. Herefter vil foreningen refundere dine udgifter. Du skal blot sørge for at samle dine bilag, attestere dem og sende dem via mail til vores bogfører som beskrevet ovenfor.
- At du som den første får gratis adgang til nyopdagede og interessante sorter eller planter, som kommer foreningen i hænde indenfor netop dit område.

Ekstraopgaver, som du kan løse, hvis du har tid og lyst

Det ville være ekstra godt for Frøsamlerne bevaringsarbejde, hvis du havde tid og lyst til:

- At deltage i en følordning for nye koordinatore, så du kan blive så godt klædt på til koordinatoropgaven som muligt. Det er en af disse tre rutinerede og dygtige koordinatore, som du vil kunne rette henvendelse til, hvis du har brug for en læremester:
 - Gert Poulsen - ngbgpo@gmail.com
 - Karen Bredahl - rims3@mail.dk
 - Bodil Gimbel - bodilseg@gmail.com

De vil kunne lede dig godt på vej. Du kan henvende dig til dem med alle indledende spørgsmål vedr. den praktiske udførelse af dine opgaver. Når du er kommet godt i gang, er det Bevarings- og Adoptionsudvalget, du skal spørge i det videre arbejde.

- At beskrive de adoptionsorter, som du har ansvaret for. Bevarings- og Adoptionsudvalget vil i de kommende år arbejde på at udvikle let brugbare beskrivelsesark. Du må også gerne spørge, om adoptanterne har lyst til at lave beskrivelserne.
- At fotografere adoptionsorterne, så foreningen har fotodokumentation til rådighed i bevaringsarbejdet, i databasen, til Frølisten og til frøposerne, som bruges på markederne. Du kan også spørge adoptanterne om at fotografere sorterne. Det vil være godt, hvis adoptanterne får vejledning i at fotografere planterne med henblik på anbefalede motiver etc.

- At prøvedyrke de af Frøsamlernes sorter eller sorter fra andre kilder indenfor dit planteområde, som du synes kunne være interessante som adoptionsorter. Du må også gerne spørge adoptanterne indenfor dit område om at stå for prøvedyrkningerne.
- At føre en logbog med diverse iagttagelser omkring både almindelig dyrkning, formering og frøavl, så du får bevaret den viden, du opbygger og evt. kan dele den med andre. På den måde opbygges der i foreningen en fælles viden, der vil kunne indsamles, bruges af alle medlemmer og sikres for fremtiden.

Strukturen i Frøsamlernes bevaringsarbejde

Frøsamlernes allervigtigste opgave er at bevare historiske sorter. Det gør medlemmerne ved at dyrke, bruge og nyde sorterne. I kraft af samarbejdet i foreningen udgør medlemmernes haver derfor en decentral "græsrods-genbank". På den måde bidrager de til, at der bliver passet godt på vigtige gamle sorter af køkkenurter, prydplanter, potteplanter, krydderurter, landbrugsplanter, bærplanter, bærbuske, frugttræer og reliktpanter.

Når foreningen finder eller modtager en værdifuld og sjælden sort eller plante, der kan karakteriseres som bevaringsværdig, bliver den en del af Frøsamlernes bevaringsarbejde ved at få status som **adoptionsort**, og den kommer til at indgå i foreningens **adoptionsprogram**. Her sørger foreningen via en række **koordinatorer** for, at mindst to frøsamlere dyrker den og bliver adoptivforældre for den. Disse adoptivforældre kalder foreningen for **adoptanter**.

Adoptionsorterne kan både være frøformerede og vegetativt formerede.

Koordinatorerne styrer og holder øje med de plantegrupper, som foreningen har valgt at inddеле adoptionsorterne i. De registrerer adoptanterne i Frøsamlernes database og sørger for, at de holder adoptionsorterne ved lige og passer godt på dem. Du kan finde en oversigt over koordinatorerne på foreningens hjemmeside via <https://www.froesamlerne.dk/arbejdsgrupper-og-udvalg>

Frøsamlernes **Bevarings- og Adoptionsudvalg** har det overordnede praktiske ansvar for adoptionsprogrammet. Medlemmerne af Bevarings- og Adoptionsudvalget kan ses på foreningens hjemmeside via <https://www.froesamlerne.dk/arbejdsgrupper-og-udvalg>. Bevarings- og Adoptionsudvalget afgør i samråd med koordinatorerne, hvilke af Frøsamlernes sorter, der kan kategoriseres som adoptionsorter, og om de skal indgå i adoptionsprogrammet. Det gør udvalget ud fra en række kriterier, som du kan finde på <https://www.froesamlerne.dk/froe/adoptionsprogrammet-og-koordinatorerne>. Når en sort opfylder kriterierne, sørger Bevarings- og Adoptionsudvalget for, at den får tildelt prioritet til Adoption i Frøsamlernes database.

Forklaring af ord og begreber

Accession - betyder egentlig en del af en samling (fx museum, bibliotek, genbank). Frøsamlerne bruger udtrykket om en indsamlet plante og dens efterkommere, oprettet som en post i foreningens samling af sorter – i databasen. Udtrykket bruges også i genbankerne rundt omkring i verden som eksempelvis den nordiske genbank, NordGen (se NGB)

Art - se sort

Databasen - Frøsamlernes database bruges til at registrere de sorter, som medlemmerne har adopteret, udbyder på frølisterne eller opformerer til markedskassen. Alle sorter, der udbydes på foreningens frølister registreres i databasen, idet databasens oplysninger danner grundlag for udarbejdelsen af frølisterne. Databasen indeholder over 800 sorter, ofte med flere oplysninger end i Frølisten, og den findes på Frøsamlernes hjemmeside: <https://www.froesamlerne.dk/sortedatabasen>

EU's fælles sortliste - henviser til EU's *Fælles sortliste over grøntsagsarter* og EU's *Fælles sortliste over landbrugsplantearter*, der opdateres løbende. Sorter, der lovligt skal kunne sælges i EU, skal være optaget på disse lister. Der er dog en række undtagelser fra markedsføringsreglerne for såkaldte bevaringsorter.

Som privat person må man frit bytte frø til privat brug indenfor. Se mere om frøbytte på <https://lbst.dk/virksomheder/froe-og-saedekorn/certificering/del-froe/>

Ex Situ - Bevaring Ex Situ er defineret som bevaring i genbanker som frø eller i klonarkiv på friland som vegetativt materiale. Se In Situ

F1-hybrid - er førstegangskrydsningen mellem to helt rene og indavlede linjer, der hver især har nogle ønskværdige egenskaber – selv om de på andre områder er svækkede ved indavl. Ved krydsning af disse to linjer får man salgsfrø til næste sæson. Disse skal mærkes med F1, som betyder første filialgeneration (af latin filia - datter). De F1-planter, man får i haven af disse frø, har fået de bedste egenskaber fra begge linjer, og de er ofte stærkere, større, mere ensartede eller hurtigere end nogen af forældrene. Nogle F1-planter kan også producere levedygtige frø til næste generation, men det er helt sikkert, at man ikke får det samme livskraftige, ensartede resultat i 2. generation. Her vil afkommet spalte ud, og man får alle mulige forskellige planter, hvoraf nogle har de dårlige egenskaber fra "bedsteforældrene".

Frølisten - er en liste over de frø og planter, som medlemmer tilbyder hinanden. Listen udkommer to gange årligt

FS-ID - FS betyder Frøsamlerne, og FS-ID henviser til, at en sort får et FS-nummer, når den registreres i Frøsamlernes database. Eksempelvis har adoptionssorten 'Vestfyns Hjemstavngård', der er en sort sennep, FS-nummeret FS 0303. Nummeret er med til at identificere Frøsamlernes sorter i databasen og på Frølisten, og mindske risikoen for sammenblanding af sorter med næsten identiske navne, men forskellige oprindelser og historier

Fænotype - fænotypen er kombinationen af en organismes ydre kendetegn. Disse genspejler genotypen (se genotype). Fænotypen er resultatet af udveksling mellem genotypen og omgivelserne

Genotype - et individs genotype er dets genetiske sammensætning, der er bestemt af generne på dets kromosomer

HDRA - Henry Doubleday Research Association, det gamle navn på Storbritanniens førende økologiske haveorganisation, der nu hedder Garden Organic.

HSL - Heritage Seed Library. Den del af Garden Organic, der tager sig af plantegenetiske ressourcer. Dyrker og udsender frø af gamle sorter, fører database, adoptionsprogram m.m.

In Hortus – se In Situ

In Situ - In Situ bevaring af kulturplanter er dyrkning af dem i deres miljø, om det er på marken (On Farm), i haven (In Hortus) eller i naturen for de vilde slægtnings vedkommende.

KVANN - Frøsamlernes norske søsterorganisation.

Markedskassen - henviser til de frø og planter, der bliver solgt på de markeder, hvor Frøsamlerne er repræsenteret. Frøene til salg på markederne opføres af Frøsamlernes medlemmer

Morfologi - læren om organismernes struktur og ydre form

NGB - Nordisk Genbank, nu NordGen. Forkortelsen står foran deres accessionsnumre

On Farm - se In Situ

OP-sort - frøægte, frøkonstante eller OP (open pollinated) sorter er alle de sorter, som giver frø og planter, der ligner forældreplanterne. De kan i modsætning til F1-hybrider bruges til egen frøavl

Proveniens – oprindeligt tilhørsforhold eller hjemsted

PØ - Landsforeningen Praktisk Økologi. Se mere på www.oekologi.dk

Repatriering - at hjemtage eller genindføre en sort eller plante til oprindelseslandet fra eksempelvis en udenlandsk genbank eller fra udenlandske frøfirmaer

SES-afprøvning - Afprøvning og bedømmelse af sorter til kommercielt brug i den moderne betydning sker indenfor afprøvningssystemet SES, der består af fire dele:

- Selvstændighed (S) - sorten skal være morfologisk (se morfologi) forskellig fra andre kendte sorter

- Ensartet (E) - sorten skal bestå af ens planter og have et homogent fænotypisk (se fænotype) udtryk
- Stabilitet (S) – sorten må ikke ændre udseende og egenskaber over generationer
- Sorten skal indenfor sin artsgruppe have et unikt navn

Sesam - Frøsamlernes svenske søsterorganisation.

Slægt - se sort

Sort - sort eller kultivar er den mindste enhed i det taksonomiske system (se taksonomi) for kulturplanter. Der er tre hovedrangtrin i systemet: slægt, art og sort. I den moderne betydning gælder betegnelsen kun,

hvis sorten er afprøvet og godkendt efter fælles regler, der er vedtaget mellem UPOV-landene (se UPOV)

SSE - Seed Savers Exchange. Den store amerikanske frøsamlerorganisation. Koordinerer frøtilbud blandt mange tusinde medlemmer, fører dokumentering, demonstrationshave, database, frøbutik og online handelsafdeling. Nogle af deres sorter er af nordisk oprindelse, bragt til USA af indvandrere, og NordGen har arbejdet med repatriering af disse

Taksonomi - inddeling af et område i kategorier

UPOV - Union of Protection of New Varieties of Plants. UPOV blev oprettet ved den internationale konvention til beskyttelse af nye sorter af planter (UPOV 61). Konventionen blev vedtaget i Paris i 1961 og revideret i 1972, 1978 og 1991. Formålet med konventionen er at beskytte nye plantesorter ved hjælp af en intellektuel ejendomsret. Danmark tiltrådte konventionen i 1968

VIR - Vavilov Research Institute of Plant Industry. Den russiske genbank i Skt. Petersburg, hvorfra Frøsamlerne har repatrieret flere oprindeligt danske sorter - nogle indsamlet af russerne i 1920'erne, men forsvundet i DK